

Wanneer gebruik je welke persoonlijke beschermingsmiddelen?

Informatie voor mantelzorgers¹, vrijwilligers in palliatieve zorg en PG gefinancierde (in)formele zorgverleners²

Verzorgende ouders en mantelzorgers uit de risicogroep worden te allen tijde geadviseerd professionele hulp in te schakelen.

Uitgangspunten persoonlijke beschermingsmiddelen bij het (mantel)zorgen voor kinderen, jongeren en jongvolwassenen (0-27 jaar) met een beperking

Uitgangspunt bij de zorg voor kinderen, jongeren en jongvolwassenen met een beperking is dat zij, net als hun leeftijdsgenoten zonder beperking, hun contacten met andere belangrijke volwassenen, leeftijdsgenoten en hulpverleners zoveel mogelijk kunnen voortzetten. Het doel is dat zij zich gesteund voelen, het gevoel hebben 'erbij te horen' en zich in hun contacten, die horen bij hun leeftijd, kunnen ontwikkelen.

Dit vraagt in elke situatie opnieuw om een zorgvuldige afweging van gezondheidsrisico's en het mentale welbevinden. Dit is maatwerk. Er zijn echter een aantal randvoorwaarden om dit maatwerk mogelijk te maken:

- Ouders, verzorgers, gezinsleden, mantelzorgers en betrokken PGB-ers worden allen gezien als verzorgers van kinderen/jongeren/jongvolwassenen met een beperking. Zij zijn afhankelijk van hun zorg en begeleiding.
- Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) die (ook al voor de coronacrisis) gebruikt werden om medische handelingen hygiënisch uit te voeren, blijven beschikbaar via de reguliere verstrekking (via huisarts of specialist) en vallen bij schaarste niet onder het distributiesysteem voor PBM via de ROAZ.

Vanaf het inschalingsniveau 'zorgelijk' kun je bij jongeren vanaf 13 jaar preventief een chirurgisch mondk masker ten minste type II dragen in situaties waarbij geen anderhalve meter afstand gehouden kan worden.

- Maak bij gebruik van PBM een kindvriendelijke keuze. Zo kan het bijvoorbeeld belangrijk zijn om bij hele jonge kinderen en bij kinderen met een auditieve beperking zogeheten doorzichtige maskers of 'shields' te gebruiken. Ook blijkt dat jongeren met ernstige benauwdheidsklachten (anders dan door corona) liever 'shields' gebruiken omdat ze het bij het dragen van chirurgische mondk maskers benauwder krijgen. Shields kunnen alleen gebruikt worden in situaties met een laag risico, bijvoorbeeld knuffelcontact tussen personen zonder klachten. Zij vervangen dus nooit een chirurgisch mondk maskers.

Indien je als mantelzorger buitenshuis woont en je verleent zorg aan een kind of een jongere, kom je meestal niet alleen in contact met het kind of de jongere maar ook met ouders, opvoeders of andere betrokkenen. Je dient dan ook rekening te houden met eventuele klachten bij huisgenoten.

¹ Dit geldt voor mantelzorgers die intensieve mantelzorg verlenen (meer dan 8 uur per week voor langer dan 3 maanden).

² PGB gefinancierde (in)formele zorgverleners die niet in dienst zijn of in opdracht werken voor een zorginstelling of zorgaanbieder. Voor PGB gefinancierde formele zorgverleners die wel in dienst zijn bij een zorginstelling, wordt ervanuit gegaan dat zij persoonlijke beschermingsmiddelen via hun organisatie verkrijgen

Na onderstaande tabellen worden een aantal begrippen toegelicht.

Verzorgende ouder of mantelzorgers zónder klachten			
Contactvorm	Kind of jongere zónder klachten	Je weet niet of kind of jongere klachten heeft	Kind of jongere mét klachten die op corona kunnen duiden of een bevestigde corona (al dan niet lichamelijk kwetsbaar)
Face-to-face (FTF) contact	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene hygiënemaatregelen • Heeft een kind of jongere geen klachten maar verblijft hij/zij wel in quarantaine vanwege bron- en contactonderzoek of terugkeer uit een risicogebied? Draag dan: een chirurgisch mondmasker ten minste type IIR en handschoenen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene hygiënemaatregelen • Voor jongeren vanaf 13 jaar geldt dat je bij twijfel, bijvoorbeeld omdat de jongere niet goed kan uitleggen of hij/zij klachten heeft en je deze informatie ook niet van andere betrokkenen kunt krijgen, of omdat er een crisissituatie waardoor er van tevoren geen gezondheidscheck kan worden gedaan, kun je er vanaf het inschalingsniveau 'zorgelijk' overwegen om preventief een chirurgisch mondmasker type II dragen. • Let op: Wanneer later blijkt dat hij of zij wel corona had, en je hebt voor langer dan 15 minuten op minder dan 1,5 meter contact gehad, dan word je beschouwd als 'overig nauw contact' (GGD categorie 2). Lees meer over 'overige nauwe contacten'. Behalve wanneer je tijdens dat contact naast een chirurgisch mondmasker type II ook handschoenen droeg. Dan word je 	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene hygiënemaatregelen • Kind of jongere met klachten worden geadviseerd zich te laten testen. • Tot de testuitslag bekend is of in de periode dat een kind bovenstaande klachten ervaart, kan de mantelzorgers op naam van de cliënt, via de huisarts of arts van de GGD een "korte termijn pakket" persoonlijke beschermingsmiddelen gratis ophalen bij de apotheek. Deze bevat: handschoenen, chirurgisch mondmasker type IIR, bril, schorten en flacon desinfectans. Dit pakket is om de tijd van de testperiode te overbruggen. • Als blijkt dat de test negatief is, of de klachten zijn ten minste 24 uur over: persoonlijke beschermingsmiddelen zijn niet meer nodig • Als blijkt dat de test positief is: Er wordt een 'langetermijnpakket' met persoonlijke beschermingsmiddelen opgesteld door de huisarts of via de arts van de GGD. Deze kun je gratis ophalen of thuis laten brengen. • Probeer het aantal zorgverleners zoveel mogelijk te beperken. <p>Indien de mantelzorgers/verzorgende ouder inwonend is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Als blijkt dat de test positief is, dan wordt de inwonende mantelzorgers/verzorgende ouder als huisgenoot gezien in het bron- en contactonderzoek van de GGD. Lees hier wat je moet doen als je huisgenoot corona heeft.

		beschouwd als 'niet nauw contact'. Lees meer over 'overige (niet nauwe) contacten' .	
<p>Fysiek contact = contact op < 1,5 meter waarbij je geen (medische/zorg) handelingen aan het lichaam verricht (anders dan bijvoorbeeld een knuffel)</p> <p>én</p> <p>Persoonlijke verzorging of lichamelijk onderzoek = contact op < 1,5 meter waarbij je ook (medische/zorg) handelingen aan het lichaam verricht</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene hygiënemaatregelen, eventueel aangevuld met PBM die ook al voor corona gebruikt werden om medische handelingen hygiënisch uit te voeren (bijvoorbeeld stoma of katheter wisselen). • Heeft een kind of jongere geen klachten maar verblijft hij/zij wel in quarantaine vanwege bron- en contactonderzoek of terugkeer uit een risicogebied? Draag dan: een chirurgisch mondmasker ten minste type IIR en handschoenen. • Bij jongeren vanaf 13 jaar kun je vanaf het inschalingsniveau 'zorgelijk' preventief een chirurgisch mondmasker ten minste type II dragen in situaties waarbij je geen anderhalve meter afstand kan houden 	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene hygiënemaatregelen • Voor jongeren vanaf 13 jaar geldt dat je bij twijfel, bijvoorbeeld omdat de jongere niet goed kan uitleggen of hij/zij klachten heeft en je deze informatie ook niet van andere betrokkenen kunt krijgen, of omdat er een crisissituatie is waardoor er van tevoren geen gezondheidscheck gedaan kan worden, kun je er vanaf het inschalingsniveau 'zorgelijk' overwegen om preventief een chirurgisch mondmasker type II te dragen. • Let op: Wanneer later blijkt dat hij of zij wel corona had, en je hebt voor langer dan 15 minuten op minder dan 1,5 meter contact gehad, dan word je beschouwd als 'overig nauw contact' (GGD categorie 2). Lees meer over 'overige nauwe contacten'. Behalve wanneer je tijdens dat contact naast een chirurgisch mondmasker type II ook handschoenen droeg. Dan word je beschouwd als 'niet nauw contact'. Lees meer over 'overige (niet nauwe) contacten'. 	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene hygiënemaatregelen • Kind of jongere met klachten worden geadviseerd zich te laten testen. • Tot de testuitslag bekend is of in de periode dat een kind bovenstaande klachten ervaart, kan de mantelzorger op naam van de cliënt, via de huisarts of arts van de GGD een "korte termijn pakket" persoonlijke beschermingsmiddelen gratis ophalen bij de apotheek. Deze bevat: handschoenen, chirurgisch mondmasker type IIR, bril, schorten en flacon desinfectans. Dit pakket is om de tijd van de testperiode te overbruggen. • Wanneer de klachten ten minste 24 uur over zijn, kan de mantelzorger weer zorg verlenen zonder persoonlijke beschermingsmiddelen. • Als blijkt dat de test negatief is, of de klachten zijn over: persoonlijke beschermingsmiddelen zijn niet meer nodig • Als blijkt dat de test positief is: Er wordt een 'langetermijnpakket' met persoonlijke beschermingsmiddelen opgesteld door de huisarts of via de arts van de GGD. Deze kun je gratis ophalen of thuis laten brengen. • Probeer het aantal zorgverleners zoveel mogelijk te beperken in verband met beperkt aantal persoonlijke beschermingsmiddelen. • Als er voor de persoonlijke verzorging intensief contact met de luchtwegen nodig is waarbij mogelijk veel aerosolen vrijkomen (bijvoorbeeld uitzuigen), dan gebruik je handschoenen, een veiligheidsbril, FFP2 masker en een schort. <p style="text-align: center;">Indien de mantelzorger/verzorgende ouder inwonend is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Als blijkt dat de test positief is, dan wordt de inwonende

			<p>mantelzorger/verzorgende ouder als huisgenoot gezien in het bron- en contactonderzoek van de GGD Lees hier wat je moet doen als je huisgenoot corona heeft.</p>
--	--	--	--

Verzorgende ouder of mantelzorger mét klachten

Contactvorm	Kind of jongere zónder klachten	Je weet niet of kind of jongere klachten heeft	Kind of jongere mét klachten die op corona duiden (al dan niet lichamelijk kwetsbaar)
<p>Altijd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verzorgende ouder of mantelzorger laat zich testen. • Zij blijven thuis, zoveel mogelijk gescheiden van kind of jongere. • Bij koorts en/of benauwdheid, blijven de huisgenoten van de verzorgende ouders en mantelzorgers ook thuis. • Zij schakelen hun netwerk en/of professionele hulp in. Tot de testuitslag bekend is de zorg laten overnemen door mantelzorger of professional zonder klachten. <ul style="list-style-type: none"> ○ De testuitslag is negatief: verzorgende ouder of mantelzorger kan weer zorgen. De algemene hygiënemaatregelen, eventueel aangevuld met persoonlijke beschermingsmiddelen die voor corona ook al gebruikt werden om medische handelingen hygiënisch uit te voeren, volstaan. ○ De testuitslag is positief: verzorgende ouder of mantelzorger blijft thuis (ook als thuis hetzelfde adres is als dat van kind of jongere) tot minimaal 7 dagen na de start van de klachten of de positieve test en minimaal 48 uur zonder koorts en minimaal 24 uur zonder klachten. De huisgenoten en nauwe contacten gaan in quarantaine en worden geadviseerd te testen op basis van bron- en contactonderzoek van de GGD. De zorg wordt overgenomen door een mantelzorger of professionals zonder klachten met persoonlijke beschermingsmiddelen. 			
<p>Face-to-face (FTF) contact</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene hygiënemaatregelen • Heeft een kind of jongere geen klachten maar verblijft hij/zij wel in quarantaine vanwege bron- en contactonderzoek of terugkeer uit een risicogebied? Draag dan: een chirurgisch mondmasker ten minste type IIR en handschoenen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene hygiënemaatregelen • Voor jongeren vanaf 13 jaar geldt dat je bij twijfel, bijvoorbeeld omdat de jongere niet goed kan uitleggen of hij/zij klachten heeft en je deze informatie ook niet van andere betrokkenen kunt krijgen, of omdat er een crisissituatie waardoor er van tevoren geen gezondheidscheck kan worden gedaan, kun je er vanaf het inschalingsniveau 'zorgelijk' overwegen om preventief een chirurgisch mondmasker type II dragen. • Let op: Wanneer later blijkt dat hij of zij wel corona had, en je hebt voor langer dan 15 minuten op minder 	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene hygiënemaatregelen • Verzorgende ouder of mantelzorger en kind of jongere laten zich testen. • Zorg wordt tot de testuitslag bekend is overgenomen door mantelzorger of professional zonder klachten, met persoonlijke beschermingsmiddelen.

		<p>dan 1,5 meter contact gehad, dan word je beschouwd als 'overig nauw contact' (GGD categorie 2). Lees meer over 'overige nauwe contacten'. Behalve wanneer je tijdens dat contact naast een chirurgisch mondmasker type II ook handschoenen droeg. Dan word je beschouwd als 'niet nauw contact'. Lees meer over 'overige (niet nauwe) contacten'.</p>	
<p>Fysiek contact = contact op < 1,5 meter waarbij je geen (medische/zorg) handelingen aan het lichaam verricht (anders dan bijvoorbeeld een knuffel)</p> <p>én</p> <p>Persoonlijke verzorging of lichamelijk onderzoek = contact op < 1,5 meter waarbij je ook (medische/zorg) handelingen aan het lichaam verricht</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene hygiënemaatregelen, eventueel aangevuld met PBM die ook al voor corona gebruikt werden om medische handelingen hygiënisch uit te voeren (bijvoorbeeld stoma of katheter wisselen). • Heeft een kind of jongere geen klachten maar verblijft hij/zij wel in quarantaine vanwege bron- en contactonderzoek of terugkeer uit een risicogebied? Draag dan: een chirurgisch mondmasker ten minste type IIR en handschoenen. • Bij jongeren vanaf 13 jaar kun je vanaf het inschalingsniveau 'zorgelijk' preventief een chirurgisch mondmasker ten minste type II dragen in situaties waarbij je geen anderhalve meter afstand kan houden 	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene hygiënemaatregelen • Voor jongeren vanaf 13 jaar geldt dat je bij twijfel, bijvoorbeeld omdat de jongere niet goed kan uitleggen of hij/zij klachten heeft en je deze informatie ook niet van andere betrokkenen kunt krijgen, of omdat er een crisissituatie waardoor er van tevoren geen gezondheidscheck kan worden gedaan, kun je er vanaf het inschalingsniveau 'zorgelijk' overwegen om preventief een chirurgisch mondmasker type II dragen. • Let op: Wanneer later blijkt dat hij of zij wel corona had, en je hebt voor langer dan 15 minuten op minder dan 1,5 meter contact gehad, dan word je beschouwd als 'overig nauw contact' (GGD categorie 2). Lees meer over 'overige nauwe contacten'. Behalve wanneer je tijdens dat contact naast een 	<ul style="list-style-type: none"> • Algemene hygiënemaatregelen • Verzorgende ouder of mantelzorger en kind of jongere laten zich testen. • Zorg wordt tot de testuitslag bekend is overgenomen door mantelzorger of professional zonder klachten, met persoonlijke beschermingsmiddelen. • De test van zowel kind/jongere als mantelzorger is negatief: de mantelzorger kan weer zorgen en de algemene hygiënemaatregelen eventueel aangevuld met persoonlijke beschermingsmiddelen die voor corona ook gebruikt werden om medische handelingen hygiënisch uit te voeren volstaan. • De test van mantelzorger en/of kind/jongere is positief: verzorgende ouder, mantelzorger en/of kind/jongere blijft thuis tot minimaal 7 dagen na de start van de klachten of de positieve test en minimaal 48 uur zonder koorts en minimaal 24 uur zonder klachten. De huisgenoten

		chirurgisch mondmasker type II ook handschoenen droeg. Dan word je beschouwd als 'niet nauw contact'. Lees meer over ' overige (niet nauwe) contacten '. 	en nauwe contacten gaan in quarantaine en worden geadviseerd te testen op basis van bron- en contactonderzoek van de GGD. De zorg wordt overgenomen door een mantelzorger of professionals zonder klachten met persoonlijke beschermingsmiddelen.
--	--	--	---

Toelichting begrippen

Klachten:

Verkoudheidsklachten, zoals neusverkouden, loopneus, niezen, keelpijn; (licht) hoesten; plotseling verlies van geur en/of smaak (zonder neusverstopping), benauwdheid, verhoging of koorts boven de 38 graden. Ook zijn er nog een aantal minder voorkomende klachten. Voor een compleet overzicht verwijzen we naar [de pagina over het testbeleid](#).

Lichamelijk kwetsbaar:

Lichamelijk kwetsbaar zijn (jong-)volwassenen (ouder dan 18 jaar) met onderliggende medische aandoeningen zoals iemand met een chronische long- en luchtwegaandoening waarvoor specialistische behandeling nodig is. Iemand met een chronische hartaandoening en die daardoor in aanmerking komt voor de griepvaccinatie. Iemand met een ernstige nieraandoening waarvoor dialyse of niertransplantatie nodig is, iemand met ernstige leverproblemen, iemand met onbehandelde of ernstige HIV, iemand met kanker, iemand met een verminderde weerstand door bijvoorbeeld medicijngebruik, verstoorde afweer of chemotherapie of bestraling vanwege kanker in de afgelopen 3 maanden, iemand met een slecht ingestelde diabetes of een diabetes met secundaire complicaties, iemand met ernstig overgewicht (BMI meer dan 40) of iemand die 70 jaar of ouder is.

Voor jongeren vanaf 16 jaar met ernstig overgewicht (BMI meer dan 40) is het nog onbekend of zij lichamelijk kwetsbaarder zijn dan jongeren zonder overgewicht.

Algemene hygiënemaatregelen:

Handen wassen, geen handen geven, hoesten en niezen in de elleboog, papieren zakdoekjes gebruiken, minimaal 1,5 meter afstand houden van elkaar.

Fysiek contact:

Alle contact in levenden lijve met een persoon die zich op minder dan anderhalve meter afstand bevindt. Hieronder verstaan we het aanraken van een persoon bij bijvoorbeeld het verzorgen, kalmeren of troosten. Ook het voor langere tijd (meer dan 15 minuten) praten met een persoon op minder dan anderhalve meter zien we als fysiek contact.

Persoonlijke verzorging of lichamelijk onderzoek:

Fysiek contact bij de verzorging van het lichaam. Bijvoorbeeld het wassen en verzorgen van iemand, het onderzoeken of uitgebreide wondverzorging.

Face-to-face contact:

Contact waarbij mensen elkaar wel zien maar niet aanraken. Ze houden minstens anderhalve meter afstand.